

«Θέλετε νὰ μάθετε, διηγείται, πῶς ἐγνώρισα τὸν πρίγκιπα Βίσμαρκ; Ἦτο κατὰ τὸ 1863, κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ περιφήμου συνταγματικοῦ ἀγῶνος. Ἦ συνεδρίασις ἦτο θυελλώδης· εἰς τῶν βουλευτῶν τῆς ἀριστερᾶς ὠμίλει κατηγορῶν σφοδρῶς τὸν ἀντιδημοτικὸν ὑπουργόν, ὅτε ὁ Βίσμαρκ, ὅστις εἶχεν ἀποσυρθῇ εἰς τὸ ἰδιαιτερον δωματίον του, ἀνοίγων αἰφνιδίως τὴν θύραν αὐτοῦ, ἐπιφαίνεται ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ καὶ λέγει περιφρονητικῶς:

«Ὁ ἀξιώτιμος ρήτωρ δύναται ν' ἀποφύγῃ τὸν κόπον νὰ φωνάζῃ τόσον πολὺ. Τὸν ἀκούομεν πολὺ καλὰ καὶ ἀπ' ἐδῶ!»...

Τὴν ἐπιούσαν τοῦ συμβάντος, περὶ οὗ ὠμίλει ὁλος ὁ τύπος, ἐπαιζα καμφοδιὰν τινα, ἐν ἣ ὑπῆρχον καὶ ἱκαναὶ σατυρικά στροφὰι κατὰ τοῦ ὑπουργείου. Ὅλοι οἱ ὑπαινιγμοὶ ἐνθουσίαζον τὸ ἀκροατήριον καὶ, ὅταν ἐπεσεν ἡ αὐλαία, βρονταὶ χειροκροτημάτων ἐξερράγησαν. Ἐπὶ τούτῳ, ἐμφανίζομαι διὰ μίαν στιγμὴν πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ λέγω ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ πλῆθος: «Μὴ θορυβεῖτε τόσον πολὺ, κύριοι. Σὰς ἀκούομεν πολὺ καλὰ καὶ ἀπ' ἐδῶ». Ὁ ἀστεισμός ἤρεσεν ὑπερβαλλόντως. Ὁ Βίσμαρκ τοσοῦτον εὐηρεστήθη ὥστε ἤλθε καὶ μὲ εὐχαρίστησεν αὐτοπροσώπως. Ἐκτοτε τακτικῶς μοῦ στέλλει τὸ ἐπισκεπτήριόν του ἐκάστην 1ην Ἰανουαρίου καὶ ὁσάκις ἔχῃ εὐκαιρίαν ἔρχεται καὶ μὲ χειροκροτεῖ πάντοτε. . . Μίαν ἡμέραν μὲ καλεῖ εἰς γεῦμα, τὴν 6 Σεπτεμβρίου, εἰς τὰς δύο. Ἐκκαμα ὅτι ἡδυνάμην βεβαίως διὰ νὰ εἶμαι ἀκριβὴς εἰς τὴν πρόσκλησιν, ἀλλ' ἀνησύχουν ὀλίγον διότι ἐγνώριζα ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν εἰς Βερολῖνον καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἦτο ἀνάστατος. Πράγματι δὲν εὗρον τὸν καγκελλάριον παρ' αὐτῷ. Ἀλλ' ἀνεμενόμενην ὑπὸ τῆς οἰκογενείας του, ἥτις μὲ ὑπέδεχθη χαριέστατα, καὶ καθ' ἡν στιγμὴν ἔχει μεσημβρία ἀφίκετο καὶ ὁ πρίγκηψ. Τὸ γεῦμα ὑπῆρξε φαιδρότατον καὶ οἰκειότατον. Ὁ Βίσμαρκ εἶχεν ἔμπροσθέν του ὄχι ποτήρια, ἀλλὰ κύπελλα μεγάλα, ὧν τὸ μεγαλύτερον διὰ τὸν οἶνον τοῦ Πόρτο καὶ τὸ μικρότερον διὰ τὸν καμπανίτην. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια, ἡ πριγκίπισσα ἔφερεν ἡ ἰδία εἰς τὸν σύζυγόν της μεγάλην καπνοσύριγγα ἐκ πορσελάνης, ἣν ἐκάπνισεν ὀμιλῶν μαζί μου. Ἐπειτα διὰ μιᾶς μοὶ λέγει: «Ἀγαπητέ μου Helmerding, σοῦ ζητῶ συγγνώμην. Ἀλλὰ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὑπάγω νὰ ὑποδεχθῶ τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας εἰς τὸν σταθμόν.» Καὶ ἐπὶ τούτοις μοὶ σφίγγει τὴν χεῖρα καὶ ἀπέρχεται».

Δὲν εἶνε χαριεστάτη εἰκὼν καὶ δὲν προτιμᾷτε τὸν Βίσμαρκ τοῦτον ἀπὸ τὸν τοῦ Ράιχσταγ;

M.

Τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν παρὰ τίνος τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἑστίας» εὐχαρίστως δημοσιεύομεν ἐνταῦθα·

ΑΙ ΔΩΡΕΑΙ

Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Διευθύνσιν

Ἀξιότιμε κύριε διευθυντὰ τῆς «Ἑστίας».

Ἄν νομίζητε ἀξίας λόγου τινὸς, φιλοξενήσατε ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ἡμῶν περιοδικῷ τὰς ἐπαμένας σκέψεις μου περὶ ζητήματος οὐχὶ κοινοῦ, ὡς φρονῶ, ἀλλὰ τὰ μάλιστα σοβαροῦ.

Δὲν ἀγνοεῖτε, κύριε Διευθυντὰ, ὅτι ἐν τῶν ἐμφαντικωτάτων χαρακτηριστικῶν τῶν ἐν τῇ ξένη ἰδίῳ διατριβόντων Ἑλλήνων εἶνε ἡ θερμὴ πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπη. Ὅπως τὸ ἡλιοτρόπιον στρέφεται πρὸς τὸν ἀκτινόβολον Ἥλιον, ὁμοίως οὗτοι ἔχουσι διαρκῶς πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα ἐστραμμένον τὸν νοῦν αὐτῶν. Δι' ὃ εἴτε πρὸ τοῦ θανάτου των εἴτε τὰς τελευταίας θελήσεις των χαράσσοντες, ἐνθυμοῦνται πάντοτε τὴν γενέθλιον χώραν ἢ τὴν πανελλήνιον Πατρίδα· ἰδρύουσιν ἢ συντηροῦσι σχολεῖα, οἰκοδομοῦσιν ἢ προικοδοτοῦσι νοσοκομεῖα ἢ ὄρφανοτροφεῖα. Οἱ ὑψηρεῖς καὶ καλλιμάρμαρι ναοὶ τῶν Μουσῶν, τῆς φιλανθρωπίας καὶ τοῦ ἐλέου οἱ κοσμοῦντες τὰς Ἀθήνας, ἀνηγέρθησαν διὰ τῶν ἰδιωτικῶν εἰσφορῶν τῶν φιλοπατρίδων τούτων τέκνων τῆς Ἑλλάδος. Τίς οἶδε διὰ τίνος μόχθου συνελέχθησαν κατὰ μικρόν, ἐπὶ ἔτη, τὰ χρήματα ἐκεῖνα, τίς οἶδε διὰ ποίων στερήσεων ἐκερδήθησαν ἰδίως τὰ πρῶτα τῶν χρημάτων, ὅποτε οἱ μετὰ ταῦτα μεγάλωφρονες δώρηται, πτωχότατοι ὑπάλληλοι, ἔτρωγον ξηρὸν ἄρτον καὶ κατεκλίνοντο ἐπὶ ψιθῷ! Ποία δὲ συγχίνησις θὰ κατέχευε τὴν ψυχὴν των ὅτε ἡ χεὶρ των ἐχάρασσε τὸ δωρούμενον ποσόν, ποῖαν ἀγαλλίασιν θὰ ἡσθάνοντο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀφειδῶς ἀποζημιοῦσαν αὐτοὺς διὰ τὰς κακουχίας ὀλοκλήρου βίου!

Ἀλλὰ τὰ χρήματα ταῦτα τὰ τόσον πολύτιμα—πολύτιμα καὶ ἐκ τοῦ κόπου ὃν ἐστοίχισαν καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ εἰς ὃν προορίζονται—χρησιμοποιοῦνται ἄραγε πάντοτε ὡς δεῖ; Γινώσκουσιν οἱ μακρὰν τῆς Ἑλλάδος διαβιοῦντες φιλόμουσοι καὶ φιλοπάτριδες ἐκεῖνοι ἄνδρες τὰς ἀληθεῖς ἀνάγκας τῆς φιλότατης χώρας, τὰς ἐνεστώσας αὐτῆς ἀνάγκας τὰς μὴ θεραπευθείσας καὶ ἐπείγουσας; Φαίνονται ἄρα γε πάντοτε ὠφέλιμοι ὅσον ἐπὶ θοῦν νὰ φανῶσι, εὐεργετοῦσιν ὅσον ἡδύναντο νὰ εὐεργετηθῶσι;

Ἡ ἀξία τῆς εὐεργεσίας δὲν ὑπολογίζεται μόνον ἐκ τῆς εὐγενοῦς ὁρμῆς, ἥτις ἐμπνέει αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πρακτικῆς ὠφελείας ἣν ἐπάγεται. Βεβαίως οἱ μέχρι τοῦδε γενναιοφρόνως προσενεγκόντες τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἰς τὸ ἔθνος φιλοπάτριδες Ἕλληνες ἐπραξαν τοῦτο ὁρ-

μώμενοι ἐκ τοῦ εὐγενοῦς πόθου νὰ φανῶσιν ὡς πλείστον εὐεργετικοὶ εἰς τὸ ἔθνος, προσερχόμενοι ἄρωγοὶ εἰς ἐκεῖνας τὰς ἐθνικὰς ἀνάγκας, ὧν ἡ θεραπεία ἐφαίνετο αὐτοῖς μάλλον ἐπείγουσα ἢ ὑπεδεικνύετο παρ' ἄλλων ὡς τοιαύτη. Καὶ ἐν τοῖς πλείστοις ἐπέτυχον, πληρώσαντες πραγματικὰς ἀνάγκας τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἥτις δικαίως γεραίρει καὶ τιμᾷ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, ἀναγραφέντα ἀνεξιτήλοις γράμμασι ἐν τῇ ἐθνικῇ συνειδήσει. Τὰ πλεῖστα τῶν εκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι διὰ τοῦ χρήματος τοιούτων φιλοπατρίδων Ἑλλήνων ἀνηγέρθησαν, πλεῖστα ἄλλα ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνατολῇ ὅμοια ἰδρύματα συντηροῦνται ἐκ κληροδοτημάτων καὶ γενναίων εἰσφορῶν Ἑλλήνων.

Ἄλλ' ἄραγε αὐταὶ καὶ μόναι εἶνε αἱ ἐπείγουσαι ἀνάγκαι τῆς ἡμετέρας Πατρίδος; Μόνη ἡ παιδεία, μόνη ἡ φιλανθρωπία, ἔχουσιν ἀνάγκην ὑποστηρίξεως καὶ θεραπείας ἐν Ἑλλάδι; Ὑπὲρ αὐτῶν προσηνέχθησαν καὶ ἐδαπανήθησαν ἕως σήμερον πολλὰ ἑκατομμύρια, καὶ καθ' ἐκαστὴν προσφέρονται, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ὁ πλοῦτος τῶν μεγαθύμων Ἑλλήνων δὲν θέλει παύσει διατιθέμενος ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῶν φῶτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχουσιν ἄραγε καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἀνάγκαι τῆς πατρίδος, ὧν ἡ θεραπεία εἶνε, ἂν ὅχι καὶ μάλλον ἀπαραίτητος καὶ ἐπείγουσα ἄλλ' ἐξ ἴσου τοῦλάχιστον ἀναγκαία; Ἐγὼ νομίζω, κύριε Διευθυντά, ὅτι ἂν ἐξετάσῃ τις, πολλὰς τοιαύτας δύναται νὰ εὑρῇ. Ποῖαι ὠρσμένως εἰσὶν αὐταὶ δὲν εἶμαι βεβαίως ὁ κατάλληλος νὰ καταδείξω, οὔτε δύναται ἡ γνώμη μου νὰ εἶνε ἀλάνθαστος εἰς τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. Ἄλλ' οὐδὲ οἱ φιλογενεῖς καὶ μεγαλόφρονες ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ ἐν τῇ ξένῃ μακρὰν τῆς πατρίδος διατρίβοντες, καὶ περὶ ἄλλα διαρκῶς ἀσχολούμενοι, εἶνε δυνατόν νὰ γινώσκωσιν αὐτὰς, ἀφοῦ οὐδεὶς ποτε ἐκ τῶν ἀρμοδίων ἢ δυνάμενων ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν χρησιμότητα νὰ ὑποδείξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν τρόπον, καθ' ὃν σκοπιμώτατα δύνανται νὰ πληρώσωσι τὸν διακαῆ αὐτῶν πόθον τοῦ νὰ φανῶσιν εὐεργετικοὶ εἰς τὴν πατρίδα. Μέχρι τῆς ἀκοῆς αὐτῶν τὰ ὀνόματα μόνον εκπαιδευτικῶν τινῶν ἢ φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων ἐξικινοῦνται καὶ πρὸς ταῦτα συνδέουσι τὴν εὐγενῆ ὁρμὴν τῆς πρὸς τὸ ἔθνος μεγαλοδωρίας αὐτῶν. Τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἀντιπροσωπεύουν ἐν τῇ ξενιτείᾳ τῶν τὰ ἰδρύματα ταῦτα, καὶ προσφέρουσιν ὅπου προσήνεγκον καὶ ἄλλοι, καὶ διέρχονται διὰ τῆς πεπατημένης ὁδοῦ, διότι δὲν βλέπousι καὶ ἄλλην πρὸ αὐτῶν.

Ἄλλως βεβαίως θὰ ἔπραττον ἂν ἐγίνωσκον τὰς ἀληθείας, τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῆς χώρας ἡμῶν. Ἄλλως θὰ εὐηργέτουں ἂν φωνή τις

ὑψοῦτο καὶ ἔφθανε μέχρις αὐτῶν λέγουσα περὶ σου: Ὡ φιλοπάτριδες Ἕλληνες, ὦ ἀδελφοί μας οὐς ἠνύθησεν ἡ τύχη· ἀφ' οὗ ἀγαπάτε τόσον τὴν Ἑλλάδα, ἰδοὺ πῶς δύνασθε σκοπίμως νὰ βοηθήσητε αὐτήν. Αἱ ἐνεστῶσαι ἀνάγκαι τῆς Ἑλλάδος εἶνε αὐταὶ καὶ αὐταὶ· σεῖς ζητεῖτε μόνον νὰ ὠφελήσητε· πληρώσατε αὐτάς καὶ θὰ ὠφελήσητε περισσότερον, καὶ θὰ ἔχητε τὴν βεβαιότητα ὅτι συνετελέσατε περισσότερον εἰς τὴν πρόδον, τὴν εὐημερίαν, τὴν δόξαν τῆς φιλάτης Ἑλλάδος!

Νομίζω, κύριε Διευθυντά, ὅτι τοῦτο δύναται νὰ κατορθωθῇ ἂν ἀποταθῇτε εἰς συνεργάτας ἡμῶν ἢ ἄλλους φιλοπάτριδας καὶ σώφρονες ἄνδρας, ἐκ τῶν ἀσχολιῶν αὐτῶν ἢ τῆς καθ' ἐκάστην πείρας τοῦ βίου γινώσκοντας τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ὧν ἐπείγει ἡ θεραπεία. Ἄς εἴπωσι ποῖαι εἶνε αἱ ἐθνικαὶ αὐταὶ ἀνάγκαι· ἄς ἀποφανθῶσι ποῖαν ὑποστήριξιν θεωροῦσιν ἀπαραίτητον, ποῖαν ἐμψύχωσιν ἀναπόφευκτον· καὶ ὁ σπόρος τῶν λόγων αὐτῶν δὲν θὰ πέσῃ ἐπὶ πετρῶν, θὰ παραγάγῃ πάντως τοὺς καρπούς του. Πολλοὶ βεβαίως τῶν ἐνταῦθα ἢ ἐν τῇ ξένῃ ὁμογενῶν, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἔπραττον τὸ καλόν, θὰ πράξωσι τὸ καλλίτερον ἅμα μάθωσι ποῖον εἶνε τοῦτο. Καὶ τὴν μεγαλόφροναν στιγμὴν ὅτε ἀποφασίζουσι νὰ προσενέγκωσι περιουσίαν ὅλην εἰς τὸ ἔθνος, ἢ τὴν ἐπίσημον στιγμὴν ὅτε ἀποτείνουσι τὸν πρῶτον ἀποχαιρετισμὸν εἰς τὸν κόσμον συντάσσοντες τὴν διαθήκην των, αἱ γινῶμαι αὐταὶ θὰ διέλθωσι τοῦ πνεύματός των καὶ ἡ γενναιοδωρὸς χεὶρ των θὰ ἐνσαρκώσῃ ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ εἴτα θὰ πραγματοποιῇ αὐτάς.

Δέξασθε κτλ.

Εἴς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων συνδρομητῶν σας.

ΑΙ ΝΗΣΣΑΙ ΤΗΣ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ

Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐτυχία τῆς Ἰσλανδίας ὁφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ πτηνὸν *Νῆσσα* ἢ *πιτιλοφόρος*, ἐξ οὗ λαμβάνεται τὸ ἀνά τὴν Εὐρώπην ἀποστελλόμενον πτίλον.

Κατέναντι τοῦ λιμένος *Ρεκιαβικ* κεῖνται τρεῖς νῆσοι, ἐφ' ὧν αἱ νῆσσαι συζευγνύονται, πηγνύουσι τὰς φωλεὰς των καὶ τίκτουσι κατὰ μῆνα Ἰούνιον ἐκάστου ἔτους. Ὁ τόκος τῆς πιτιλοφόρου νήσσης εἶνε περιεργότατος. Ὅταν ἡ θήλεια ἐκλέξῃ τὸ μέρος, ἐν ᾧ θέλει νὰ θέσῃ τὰ ὦα αὐτῆς, ἀποσπᾷ ἀπὸ τοῦ σώματός της πτερὰ, δι' ὧν στρώνει τὸ βάθος καὶ τὰ πλευρὰ τῆς φωλεᾶς, μεθ' ὃ τίκτει ἐξ ὧα, σπανίως δὲ πλειότερα. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἄρρην, ὡς ἐξαίρετος πατὴρ οικογενείας, ἐπιτηρεῖ τὴν σύζυ-